

Министерство образования Республики Саха (Якутия) Муниципальное казенное учреждение «Муниципальный орган управления образования»
Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Бордонская средняя общеобразовательная школа»

Рассмотрено :
на заседании МС
протокол № 1 от «29» 08 2017г

согласовано:
заместитель директора
по учебной работе Спирова ЛН
« 29 » августа 2017г

Утверждено:
директор школы
Григорьев ВТ
« 29 » августа 2017г

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учителя якутского языка и литературы МБОУ «Бордонская средняя общеобразовательная школа» на
2017 - 2018 учебный год**

Предмет: якутская литература

Класс: 9

Учитель: Павлова С.Н.

Количество часов в неделю: 2 часа.

Количество часов по программе: 68 ч.

Составлено в соответствии с программным требованием, учебник «Саха литературата» для 9 кл. якутской школы, рекомендовано Министерством образования Республики Саха (Якутия). / Авторы: В.Р.Шишигина, М.Е.Максимова. Саха литературата. 9 кылааска үс рэнэр хрестоматия. Дь.: Бичик, 1999, 2006 – 376 с.

В тематическом планировании отражены подробно типы уроков, цели, справочные материалы, домашние задания

	1 четверть	2 четверть	3 четверть	4 четверть
Всего часов по программе				

Дано уроков фактически				
Не выполнено (указать причину)				

9 кылааска саха литературатын үрэтии тэмцэ ситиһитэ

1. Үрэнээччи билиитэ уонна сатабыла:

- Уус-уран, наука, публицистика айымньыларын таба, үйдүһүн, кудуччу аатар (мүнүттэтэ ортотунан таска 120-130 тылы, искэ 180-200 тылы);

- Булгуччу аатар билэр айымньылар:

«Дьулуруйар Ньургун Боотур» олоҕхону (учуутал талбыт варианты), 1-2 мифологической тойугу;

А.Е.Кулаковской хооннорун, 1-2 поэматын талан;

А.И.Софронов «Таптал» драматын, хооннорун талан;

Н.Д.Неустроев «Балыксыт» кэпсээнин;

П.А.Ойуунускай «Улуу Кудас» айымньытын, хооннорун талан;

Суорун Омоллоон «Аанчык» кэпсээнин;

Амма Аччыгыя «Сааскы кэм» романын;

Эллэй «Буурта-буулда дьылыгар» поэматын, хооннорун талан;

Күннүк Уурастырап хооннорун талан;

Н.М.Заболоцкай «Мааппа» кэпсээнин;

С.П.Данилов хооннорун талан;

Софр.П.Данилов «От үрэххэ» кэпсээнин;

Николай Якутскай сээннэрин талан;

Далан биир романын талан;

И.М.Гоголев хооннорун, биир бэдэ айымньытын;

П.Н.Тобуруокап хооннорун талан;

2-3 билии суруйааччы айымньытын талан.

-10-ча хоону уонна 2-3 кэпсээнинэн айымньыттан быа тардыны үйтүн аатар;

-Уус-уран айымньы олоҕу хоууар искусство кэрүэ, ааспыт, билии, кэлэр кэмнээти олох уус-уран кэрэитэ, туоута буоларын үйдүр;

- Саха классик суруйааччыларын олоҕун кэпсээниттэн сорох айымньытын хайдах айбытын билэр;
- Уус-уран айымньы тематын, сирин санаатын, тутулун, геройдара туох уратылаатын, майгыннаарын к³м³т³ суох арааран билэр, сыаналыыр;
- Айымньы литература хайа салаатыгар киирэрин (эпос, лирика, драма), ханнык к³р²э буоларын арааран билэр;
- Эпическэй айымньы сюжета олох ханнык чакчытыгар олоҕуран суруллубутун быаарар; айымньы ис номоҕун кэмкэрдийи ситимин, хо'уйар кэм бэлиэтин кытта ситимнээн 3йдүүр;
- Айымньыга ки'и ис дуу'атын, уйулҕатын, майгытын-сигилитин ойуулуур ньымалары кэтээн к³р³р, быаарар, бэйэтэ айан холоноругар ту'анар;
- Айымньы тус-ту'унан олуга (эпизод, фрагмент) ситимнээтин 3йдүүр; хас олук айымньы ис номоҕо уонна характер арыллытыгар туох суолталаатын быаарар;
- Уус-уран айымньыны айар сирин үгэ'и, ойуулуур-дьү'үннүүр ньыма араа'ын, стилин арааран билэр, айымньыны ырытарга, бэйэтэ айан холоноругар, эрчиллэригэр туттар;
- Уус-уран айымньы туруорар сирин уонна ойоҕос проблематын 3йдүүр, автор ону быаарар, сыаналыыр суолунсылыктаан болҕойор;
- Литература ү³рээтэр сы'ананнаах тылдьыты, ыйынныгы, энциклопедияны сатаан ту'анар.

2. Ү³рэнээччи тылын сайдыта:

- Айымньыны эбэтэр быа тардыны, 3йт³ ү³рээпити литература ханнык к³р²э буоларын 3йд³3н, хо'оонноохтук, уус-ураннык аатар;
- Айымньыны уус-ураннык (си'илии, кылгатын, талан) кэпсиир;
- Аахпыт текскэ судургу эбэтэр уустук былаан о²орор;
- Уус -уран айымньыга эбэтэр бэйэ билбитигэр олоҕуран 3йт³н суруйар: сирин геройу характеристикалаан, тэ²нээн, геройдары түмэн эбэтэр утарыта тутан; суруйааччы айар үлэтин характеристикалаан, олоҕун кылгас кэпсээнин эбэтэр биир түгэнин бэйэ чинчийиитин түмүгүнэн; айымньы к³т³±³р проблематын, тылын-3'үн ырытан; уус-уран уратытын, суолтатын быааран;
- 3йт³н суруйуу араас ньыматыгар (ойуулаа'ын, сэ'эргээ'ин, тойонноо'ун) эрчиллэр;
- Бэйэ санаатын тылынан уонна суругунан этэргэ былаан о²орор;
- Аахпыт айымньы, к³р^бт киинэ, спектакль, телевизорунан, радионан биэри уонна искусство атын к³р²үн (хартына, скульптура, уус-уран о²о'ук о.д.а.) ту'унан бэйэ санаатын этэр, суруйар, аннотация о²орор;
- Кыра кээмэйдээх кэпсээни, хо'оону айарга холонор;

-Суруйааччы олоҥор уонна айар млэтигэр литературнай монтаж, литературнай-музыкальнай композиция сценарийын суруйарга холонор.

9 кылаас. 68 чаас)

№	Уопсай тема	чаа'а	Бытыл лыбыт күнэ	Автор, аатыллар айымны	Ұрәтти сирин ис хо'оно	Ту'аныллар литература	Дьиэтэ сорудах
1	Норуот тылынан уус-уран айымныта . Оло'хо (5 чаас)	1 3.09	3.09	Норуот тылынан уус-уран айымныта. Оло'хо.	- Оло'хо - бухатыр айы аймаҥын к'мскээн геройдуу охсу'уутун к'рд'р'р эпическэй айымны. Саха фольклорун кылаан чыпчаала. Оло'хо норуот эпо'ын бы'ытынан характеристиката.	-Саха фольклора./хомууруннь ук. О'ордо	Конспект
2		3	5.09	«Дьулуруйар Ньургун Боотур»	- Саха оло'хоттон м'скээбит т'рд' - норуот т'р' былыргы олоҥун историята, тулалыр олоҥу, эйгэни анааран сылыктаа'ына (философията), баай мифологията. Оло'хоҥо дьи'нээх олох к'стритэ уонна икки атах ба'а санаата, идеала этиллэрэ. Оло'хо фантастиката. -Оло'хо темата, сюжета, сирин геройдара. Айы бухатыра - ки'и басты' идеала. Айы уонна абаа'ы аймаҥын утарыта тутан хо'уйуу норуот эстетическэй идеалыгар олоҥуруута.	Д.К. Сивцев. Дь., 1970. -Эргис Г.У. Очерки по якутскому фольклору. М., 1974. -Пухов И.В. Якутский героический эпос. /Основные образы. М., Наука, 1962. -Илларионов В.В. Искусство якутских олонхосутов. Я., 1982. -Андросов Е.П. Таатта оло'хо'уттара, ырыа'ыттара. I-II ч. 1993.	-1-3 ырыа -4-6 ырыа -7-9 ырыа. Ньургун Боотур убараһа - ҕит'н суруйуу
3		5.09	5.09				
4		10.09	10.09				
4		12.09	12.09				
5		1 19.09 24.09	19.09 24.09	«Оло'хо-саха норуотун бар'а баайа, кинди кылаата»	- Оло'хо идеята, сирин матыба ки'и аймах сырдык санаатын кытта дь'рэлэ'иитэ. - Оло'хо поэтиката. Баай-талым тыла, олуктара. Оло'хо тутула. -Саха аатырбыт оло'хо'уттара. Оло'хону толоруу. Оло'хо'ут суруйааччылар.		
	КТА	26.09	26.09	«Куруубай хааннаах Кулун Куллустуур» оло'хо			

6	Саха уусуран литература а Норуот уонна история (12 чаас)	1 1.10 3.10 8.10		Норуот уонна история. В.С. Яковлев - Далан - олобо, айар улэтэ	Литературага историзм проблемата. Норуот исторической дьылтатын дьи ² чакчыта (т ³ рд ³ -уу ^а , кыргыз ыйэтэ, итэ ¹ эл, сэрии уонна эйэ, олох тосту уларыйыта, о.д.а.) уонна суруйааччы уус-уран о ² оруута (айар фантазията). Омук уратытын биэри. Этнография уус-уран айымныга.	-Петров В.Т. Фольклорные традиции в якутской советской литературе. М., 1978 -Васильева Д.Е. Суруйааччы бастакы романа. /Хотугу сулус, 1984, 17№. -Копырин Н.З. Через историческую память народа. /Соц.Якутия, 15.04.1988. -Тобуруокап Н.Н. Киирбэт киннээх дойду тойуксута. /Хотугу сулус, 1977, 8№	Олобун кэпсээнэ
7 8 9 1 0 1 1 1 2 1 3		7 10.10 15.10 17.10 22.10 24.10		-«Тулаайах оҕо» роман -Уцуохпун тутан бар -Бэрдьигэстээх Дэбэндэ -Нырбачаан туулэ - Алаккы! Алаккы! Алаккы! -«Тулаайах оҕо» роматца этнография кестуутэ	Айымныга Саха сиригн норуоттарын ти ² былыргыта, кыргыз ыйэтинээти олох-дьа ^а х. Ата уу ^у нан атаанна ^а ы, м ³ кк ³ р сирин т ³ ри ³ тэ. Сирин геройдар бы ^а ылара-майгылара, ³ л ³ рс ³ мгэ-кыдыйсыга сы ^а аннара. Автор герой майгытын-сигилитин арийар ньымата (сюжетка да ^а татан к ³ рд ³ ри ³ и, тас м ³ сс ³ и ³ ннн «улаатыннарары», драматизм). Роман тылынан уусуран айымныгттан, историяттан, этнографияттан тирэ ¹ тэ (сюжет, конфликт, композиция). Пейзаж суолтата. Айымны тылын- ³ мн уратыта.	-«Ехуллубэт ехуен», «Хааннаах илкээни» -104с. I. 1-5№ -«Илбис туунэ» -104с. II. 2, 5, 6№ -аа ⁵ бы, кэпсиргэ бэлэмнэнии - ейтен суруйууга	

				-Далан «Тулаайах оҕо» романыгар норуот дьылбатын дьи ² чакчыта уонна суруйааччы уусуран оцоһуута - ейтен суруйуу			бэлэмнэнии - ТСУ
1 4 1 5		2 29.10 31.10		С.Р.Кулачиков-Эллэй -саха народнай поэта. «Буурҕа-буулдьа дьылыгар»	Автор олох оччотооту исторической к ³ ст ³ и ³ лэрин хомуур уобараска тимэн к ³ рд ³ р ³ р сатабыла. Айымны жанрын уратыта, лирической геройа, композицията. Поэма гражданской героиката, ураты метафоралара.	-Копырин Н.З. Поэзия Элляя. Я., 1964.	Конспект. 110с. II. 1-4№
1 6 1 7		2 12.11 14.11		М.Д.Ефимов «Сахалар и ^а эллэр», «Эллэй ы ^а ата», «Батас М ³ ндикээн» «Боотураат ³ л ³ и ³ тэ», «Семен Дежнев», «Манчаары ырыата»	Автор поэтической фантазия к ³ и ³ мнэн норуот былыргы историятын бэлиэ кэмнэрин аа ^а ааччыга тизрээр кыата. былыргы бы ^а лааннаах дьыллары били ² и оло ¹ ту кытта табан ситимниирэ. Хо ^о оннор норуот тылынан уус-уран айымныгыгар оло ¹ урбут уус-уран уратылара.		-хоһоонноохтук аа ^а ы, 120 с. III. 1-4№ -хоһоонноохтук аа ^а ы
1	2 чиэппэр	1 19.11		Кыргыз уйэтэ исторической литератураба			119с. II. №1-5
	КТА	21.11		Далан «Тыгын Дархан»			

2	Ки'и, кини уйултата (10 чаас)	1		Ки'и, кини уйултата.	Ки'и социальной сы'ян киинигэр. уус-уран айымньыга ки'и ис дуу'атын эгэлгэ хамсаа'ынын дири'ник арийан, кини уйултатыгар киирэргэ дьулу'уу к'эстүтэ. Литературнай герой иэйиитин, уйултатын (3'й-санаа, таптал, ү'рүү, хомолто, мунчаары, долгуйуу, о.д.а.) хо'уйар уус-уран ньыма, суол араа'а. Дуу'а арыллытыгар ты'аа'ыннаах түгэн суолтата. Герой, персонаж ис монолога. Автор сы'яна, сыаната.	-Башарин Г.П. Три якутских реалиста - просветителя. Я., 1944. -Боескоров Г.К. Творчество Н.Д. Неустроева. Я., 1967.	Конспект -Конспект. Аа5ыы, ыйыттыларга эппиэт
3		1		Н.Д.Неустроев - саха литературатын т'рүттэспит суруйааччы. «Балыксыт»			
4 5		2 3.12 5.12		Н.Д.Неустроев «Балыксыт» кэпсээнэ	Айылта уонна ки'и. Хара тыа, тыымпы кү'л уобарастара. Автор Былатыан о'онньор дьылтатын айылта хартынатын кытта алты'ыннаран сэ'эргээ'инэ. Онуоха ымпыктаан ойуулаа'ын суолтата. Автор геройугар сы'яна. Уус-уран айымньыга мэтириэт холобура. Ҕлцц уонна олох ту'унан сана этиллиитэ.	- Башарин Г.П. Три якутских реалистапросветителя. Я., 1944. -Боескоров Г.К. Творчество Н.Д. Неустроева Я, 1967.	-132с. 1-7№ -Былатыан о'онньор уобараһа
6 7 8		3 10.12 12.12 17.12		Н.М.Заболоцкай-Чысхаан «Мааппа» кэпсээн.	Баай былдыа'ыгын, и'сэ-обот, хара сана сиэртибэтэ. Олоххо, дьолго тарды'ыы күм'э. Усулуобунай уобарас. Олох кырдыга уонна автор уус-уран о'о'уута (фантазията).	- Федоров Е.В. Творчество Н.М. Заболоцкого. Я., 1975.	-суруйааччы оло'о, айар улэтэ. Аа5ыы -Мааппа уобараһа -161 с. IV. 1-10 (талан)
9 1 0		4 19.12 24.12		Софр.П.Данилов «От үрэххэ»	Сэ'э'э'э олох ты'аа'ыннаах түгэнигэр ки'и дуу'атын ис дьи'э арыллыта. Сэрии уонна ки'и; тыйыс уонна хоргус майгы. Сэрии дьэбир сокуона били'э ки'и	- Васильева Д.Е. Проза Софрона Данилова. Я., 1987.	-Суруйааччы оло'о, айар улэтэ. Аа5ыы

1 1 1 2		26.12			хара'ыннан. Айымньы геройдарын майгыларын арыыйыга икки кэрдис кэми ойуулаа'ын суолтата. Кэпсээн и'игэр кэпсээни о'оруу ньымата.		-аа5ыы. I. 1-3№ - Д.Тытыгынаайап уобараһа. 193 с. II. 1-5№ -194с. III. 1-5№ -ТСУ
1 3		1 14.01		«Софрон Данилов психологическай ойуулааһын маастара»-ейиен суруйуу			
1 4		1 16.01		Литература теориятын хатылааһын			
1	III чизэппэр	1 21.01		В.Н.Потапова - саха бастакы поэтессата. Мин бэйэм күһүццү айыл5абын			198 с. II. №3

2		1 23.01 28.01		Кини киһилии олоххо, дьолго тардыһыта (Н.Д.Неустроев «Балыксыт», Н.М.Заболоцкай «Маappa» айымньыларынан)			
3		1 30.01		Ки'и дьылтата уонна норуот кэскилэ. А.И. Софронов - Алампа	Олоҕун уонна айар үлэтин суола.	- Башарин Г.П. Три якутских реалистапросветителя. Я., 1944.	Олоҕо, айар үлэтэ
4		1 4.02		А.И. Софронов «Аҕабар» (сурук)	Ки'и т'лк'түн, о'о'уутун ту'унан автор т'мк санаата. «Саха ураа'хай сирэ саргыта сайдарыгар» баҕарыы, эрэни, ол ту'угар долгуйуу. Хо'оннор уус-уран чочуллуулар, исти' иэйиилээх тыллара, судургу формалара.		211 с. II. 1-4№
5		1 6.02		А.И. Софронов «Вилгэ» (рецензия с/х)			Хоһооцо рецензия суруйуу
6	Ки'и дьылтата уонна норуот кэскилэ (12 чаас)	1 11.02		А.Е.Кулаковскай «Ортоку олох алгы'а»	Модун сана, хорсун бы'ы, ча'ылхай талаан к'и'н уус-уран литературага хо'уйуу. К'истээх личность общество олоҕор суолтата. Норуот кэскилин ту'унан санаа эргимтэтэ, инникини 'т' к'р'рг' холонуу. Кэли'и айымньыларга ки'и уонна уопастыба, уопастыба уонна государство, норуот уонна былаас икки ардыларынааты сы'аны са'алы к'рд'р'рг' дьулу'уу. Айымньылар аасыты анаарар, кэлэри кэрэ'элиир кырдыксыт тыллара-'ст'р'. Литературнай герой тулалаа'ына. Дьон-сэргэ - с'р'н герой, с'р'н герой - дьон-сэргэ хара'ынан. Тип уонна типическэй 'йд'б'лэ.	- Башарин Г.П. Три якутских реалистапросветителя. Я., 1944.	215 с. I. 1-3№

7 8		2 13.02		ҕк'к'лээх ҕл'к'с'й - А.Е.Кулаковскай (1877 -1926) - саха уус-уран литературатын т'риттээччи. Поэт, этнограф, общественной деятель. «ҕр'с бэлэхтэрэ».	Автор оччотооту общественны к'р'ртэ, норуот кэскилин ту'унан санаата. Кини баҕарар баҕата, дьулу'ар дьулуура мифология, фольклор уобара'ынан бэриллээтэ. «ҕр'с бэлэхтэрэ» айымньытын поэмата символ уобарастарынан сырдык-хара'а к'ис ҕйэлээх м'к'р'н к'рд'р'р'и. Бу айымньылар уус-уран уратылары: кээмэйэ суох ир' хо'он к'ри'нэрэ, тылы-'и, дор'оону дь'рэлээн туттуу, дьапталта эпитет, т'хт'р'йэн этии, суруллубут формалара (алгыс, диалог).		-Хоһоонноохтук аа'ы, ис хоһоонун илдьиритии -229 с. 2, 4, 5№
9		1 18.02		П.А.Ойуунускай «Улуу Кудацса»	Ойуунускай - норуот чулуу уола, кэрэ ки'итэ. Кини олоҕун, айар үлэтин с'р'н т'гэннэрэ.	П.А.Ойуунускай айа үлэтигэр бэлиэтээ'иннэр. Хомуурунньук. / Дь., 1993.	238с. IV. 4№

1 0 1 1 1 2 1 3 1 4 1 5	3 чиеппэр	6 20.02 25.02 27.02		«Улуу Куда ² са» «Улуу Кудацса»норуот олобун историята	Айымньылар социальнай-философскай проблемалара. Күрүстээх санаалаах Улуу ки'и уобара'а. Кини историята, норуот олоһор оруола. Былаас - күрүс, үтү ³ -м ³ кү охсу'уута. Олох чакчыта, фантастика, символика, мифология алты'ыта. Оло ² холуу ураты күрүстээх, үрдүк стиллээх тыл- ³ с; ритмнээх проза. «Улуу Куда ² са» - театр сценатыгар.		-1 тегүлэ (аабы, кэпсиргэ бөлөмнэни) - 2 тегүлэ -3 тегүлэ, 255 с. -аабы, ыйытыларга эппиэт -ейтен суруйууга бөлөмнэни
1 6		1 3.03		«Иирбит Ньюкуус»			Аабы, талбыт кэрчиги ейтен аабы
1 7		1 5.03		«Иирбит Ньюкуус»философскай айымньы (ейтен суруйуу)			ТСУ
1 8		1 10.03 12.03		С.П.Данилов - саха народнай поета. «Саатал», «Кэс тыл», «Саха тыла», «Арыт», «Бүппэтэх м ³ ккү ³ р ту'унан баллада»	Хо'оннорго ийэ дойдуга, т ³ р ³ бүт норуокка күрүстээх таптал этиллиитэ. Норуот дьылгатын, кэмкэрдии, ки'и олоххо аналын ту'унан автор санаата, кэс тыла. Тыл- ³ с исти ² э, дири ² номоҕо.	Михайлова М.Г. Семен Данилов /Высоких судеб ясный свет. Я., 1986.	Хоһоонноохтук аабы. 281 с. I. 1-2№
1 9		1 17.03		«ҕүгэ ³ ' ³ »			Хоһоонноохтук аабы, ырыты
2 0		1 19.03		С.П.Данилов - лирик-поэт			ТСУ
1	4 чиеппэр	1 24.03		Литература теорията. ырыты			Умсуура (конспект)
2		1		Ольга Николаевна	Т ³ р ³ бүт дойду, норуот, тыл били ² и туругун,	Левин И. Умсуура	Конспект

		26.03 7.04		Корякина хоһоонноро. Ырыты	кэскилин, инникитин ту'унан сана этиллиитэ. Норуот тылын уус-уран айымньытын үгэстэригэр олоһуруу. ҕүг ³ санаата эрэ бары чопчу ³ йд ³ бүл гына уобарастыыр дьотур. Сонун метафора, тыннаа'ымсыты, омунаа'ын к ³ стүтэ, утарыта суолталаах тылы, олугу тупса'айдык ту'аны.	умсул'ана. /Хотугу сулус, 1993, 4№.	
--	--	---------------	--	----------------------------	--	-------------------------------------	--

3		1 9.04	Илья Сергеевич Зверев олобо, айар улэтэ	Автор далбардаах би'иктэрин: ахтар алаа'ын, ийэ тылын, үрдүк итэ'эллин, поэзия ту'унан санаалара. Кырдыгы а'атастык этэргэ дьулу'уу. Норуот ойуулуур-дьү'үннүрү үгэ'ин туттуу.	-Зверев Д.С. Ааты ² , мин быраатым кинигэтэ та'ыста. /Атам ту'унан аман ³ с. Дь., 1995.	Талан ейге аах
	КТА	14.04	Н.А.Лугинов «Үрдүк арыллар»			
4		1 16.04	Таптал – киһи истиц иэйиитэ			Конспект
5	Таптал – ки'и исти² иэйиитэ 12 чаас	1 21.04	А.Е.Кулаковскай ¹ кэс ³ күлээх ҕл ³ кэ ³ й. «Кыра'ыабай кыыс».	Саха уус-уран айымньытыгар таптал ү'рүттүгүмүмүлүтүгүн, эрэйин, иэйиитин, дьолун уустаанураннаан хо'уйуу. Саха кэрэту'унан ³ йд ³ бүлэ, омуқ эстетическэй идеала. Автор кэрэте сы'янын суолтата. Таптал уо. социальнай сы'яанна'ы. Таптал уо. олох. Таптал романтиката уо. таптал трагедията – лит-ра үйэлээх темата.	Кочетков В. Начинатель якутской литературы Кулаковский А.Е. / Кулаковский А.Е. Наступление лета. М., Современник, 1986.	Аабыы
6		1 23.04	«Кыра'ыабай кыыс» аабыы			Кэпсииргэ бэлэмнэнии
7		1 28.04	«Кыра'ыабай кыыс» айымньыта тумуктуур улэ	Саха кыы'ын идеала. Кини кэрэ к ³ рү ² эр, үтү ³ майгытыгар умсугуйуу. Кэрэ тулалыыр дьо ² о сабыдыала кү'үн с ³ түрү-махтайыы. Хо'он киэбин, тутулун, тылын- ³ үн уратыта.		Уобараһы оцоруу уратылары
8 9 1 0		3 30.04 5.05 7.05	Анемподист Иванович Софронов – Алампа «Таптал» драма	Лирическэй герой уратыта. Поэт дуу'атын ымыктара хо'уйуллара. Хо'онноор поэтической күннүккэ чугастара. Нарын-намчы, уйата, долгутуулаах тыл ³ с, ураты тэ ² нээ'иннэр.		-Аабыы -аабыы -уобарастарынан оцоруу, ейтен суруйуу
1 1		1 12.05 14.05	Алампа лирика. «Үрү ² тулук эрэ м ³ лб ³ стүр...»,	Тапталга, дьолго тарды'ы кү'э. былыргы олоххо дьахтар дьылтата. Драма геройдара олох, анал, дьол ту'унан ³ йд ³ бүллэрэ. ҕй-санаа ү'уктуутун, кырдык и'ин туруула'ар ки'ини би'ирээ'ин уонна ³ й ³ 'үн. драма жанрын уратыта, психологизма, философията.	Копырин Н.З. Вастакы лирик. Хотугу Сулус, 1988, 7№	338 с. №1
1 2 1 3		2 19.05 21.05	Д.К.Сивцев – Суорун Омоллоон . «Аанчык»	Суруйааччы ки'и дьылтатын, ис сана уларыытын, үйүлүтэ хамсаа'ынын, эрэйин-мү'үн мөтириэтинэн к ³ рд ³ р ³ уратыта. Кэпсээн и'игэр кэпсээннн о ² оруу ньымата. Романтизм к ³ стүтүтэ. Аатааччыны долгутар кү'э, тыла- ³ 'э.	-Тобуроков Н.Н. Суорун Омоллоон /Дьону дьоллоох о ² ороору. Я., 1975. -Эрчимэн. Аанчык дьылтата /ҕрү ³ л кэриэ'э. Я., 1977.	-Суруйааччы олобо, айар улэтэ (конспект), а'ыы, кэпсииргэ бэлэмнэнии – Дьоллоох дьахтар (ыал) ту'унан мин ³ йд ³ бүлүм (ейтен суруйуу)

1 4		1 26.05		П.Н.Тобуруокап «Таптырга буруй	Хо'ооннор норуот тылынан уус-уран айымнытыттан, киннээти олоҕуттан дири ² силистэрэ. ды ² олохтон	Боескоров Г.К. Творчество	Нойосуус
				суох»	Ылыллыбыт уобарастар. Таптал лириказыгар поэт элэккэй хаадыта, к ³ р ³ -күлүтэ. Судургу, тэбэнэт тыла- ³ '. ³ .	П.Н.Тобурокова. Я., 1981.	
1 5		1 28.05		И.М.Гоголев - Кындыл. «Хап-харанан к ³ р эрэ».	Таптал романтиката. Поэт у'улуччу чагылхайы, кэрэни, сэдэти хараатар хатыыр, ону уратытык хо'уйар сатабыла. Хо'оонноругар исти ² тылы- ³ ү, и'ирэх изийини тэ ² э омунаах тэ ² нээ'ин, усуллубунай уобарастаа'ын.		Таптал трагедията уонна таптал уеруутэ (ейтен суруйуу)
1 6	Поэт, суруйааччы олоххо анала (8 чаас)	1		А.И.Софронов-Алампа «Тугу туйабын?»	Олоххо ирдик анал ту'унан санаа. Норуokka ту'алаахтык олоруу - уус-уран айымны сүрүн тына, санаата. Поэт суруйааччы олоххо анал уустаанураннаан хо'уйуу. Айар үлэ тардытын, абыла'ын литературнай герой н ³ ү ³ к ³ рд ³ үү. Ыра сана, уран тыл, айар илбис символлара, уобарастара. Айар үлэ'ит уонна аатааччы икки ардыларыгар сы'ан. Уобарас системата уонна уобарастаа'ын уратыта. А.И.Софронов саха поэзиятын жанра, кизбэ, тутула сайдарыгар үтү ³ тэ. Поэт нарын, ардыгар мунчаарылаах лирикаата. Тус бэйэ эбэтэр уопсастыба олоҕун айымныга бы'аччы эбэтэр ханалытан к ³ рд ³ үү. Лирическэй герой дойдутугар, норуотугар дьо'уннааты, үтү ³ нү, үчүгэйи о ² орор ба'ата, дьулуура. Кини сырдык санаата, намчы дуу'ата. Хо'ооннор тыллара- ³ ст ³ р ³ судургута, дьэ ² кэтэ. Сонун уобарастаа'ын, символларын ойуулаа'ын.	-Башарин Г.П. Софронов. Жизнь и творчество. Я., 1969 - Копырин Н.З. Бастагы лирик. /Хотугу сулус, 1988, 7№.	А.Софронов хо'оонноро.
1 7		30.05		Р.А.Кулаковскай (1914-1993) - саха биллэр прозаига. «Атам олоҕо» (сэ'энтэн бы'а тарды)	Сэ'э ² э ² э үкс ³ күлээх үл ³ к ³ с ³ й суруйааччы, чинчийээччи, талааннаах личность бы'ытынан арыллыта. Норуokka анаммыт олох. Автор история, этнография, норуот айымнытын матырыяалын ту'аныта. Айымны ураты жанра, тыла- ³ '. ³ .		Аабыы
	Барыта	68					